

ข่าว พัฒนบริหารศาสตร์

ปัญหารัฐธรรมนูญ

เมื่อวันศุกร์ที่ 12 ตุลาคม 2516 องค์การนักศึกษาแห่งสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้เชิญ ดร. ไพจิตร เอื้อทวีกุล ดร. ทินพันธุ์ นาคะตะ และ ดร. แสง สงวนเรือง ร่วมกันอภิปรายในหัวข้อ “ปัญหารัฐธรรมนูญ” ให้นักศึกษาของสถาบันฯ และอาจารย์ที่สนใจฟัง โดยมี นายวิบูลย์ รัตนเวสต์ ซึ่งเป็นนักศึกษาคณะสถิติประยุกต์ เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย

การจัดอภิปรายครั้งนี้ สืบเนื่องมาจากการที่รัฐบาลได้ทำการจับกุมกลุ่มผู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญไป 13 คน ในข้อหาขบถ เหตุการณ์นี้ได้รับความสนใจจากประชาชนโดยทั่วไปอย่างกว้างขวาง ขณะนั้น นิสิตนักศึกษาและนักเรียนจากสถาบันต่างๆ เป็นจำนวนมาก ได้ชุมนุมกันในบริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลปล่อยตัวบุคคลทั้ง 13 คนนั้น โดยปราศจากเงื่อนไขโดยเร็วที่สุด

วัตถุประสงค์ของการจัดอภิปรายครั้งนี้ คือ ความพยายามที่จะให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแก่นักศึกษาของสถาบันฯ สถานที่ที่ใช้ในการอภิปรายคือห้องโถงชั้นล่างของตึก 1 อาคารสำคัญของการอภิปรายพอจะสรุปได้ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญคืออะไร ?

ผู้อภิปรายได้กล่าวถึง กำเนิดของรัฐ และความจำเป็นที่ต้องมีรัฐบาล เพื่อให้บริการสาธารณะ ในการที่รัฐบาลจะทำหน้าที่นี้ได้ต้องมีประสิทธิภาพ ก็จำเป็นจะต้องมีอำนาจ แต่ในขณะเดียวกัน หากรัฐบาลใช้อำนาจนั้นจนเกินขอบเขต หรือใช้ในทางที่ผิด กล่าวคือ เพื่อกแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตัวและพวกพ้อง ก็ย่อมจะเกิดผลเสียต่อส่วนรวม ในประวัติศาสตร์การปกครองของประเทศต่าง ๆ นั้น มักปรากฏว่ามีการช่วงชิงอำนาจกันอยู่เสมอระหว่างผู้ปกครองหรือรัฐบาลฝ่ายหนึ่ง กับประชาชนอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นผลให้ต้องมีข้อตกลงกันขึ้นระหว่างรัฐบาลและประชาชน ทำนองการกำหนด “กติกากฎ” เพื่อกำหนดขอบเขตของอำนาจและหน้าที่ของรัฐบาลขึ้นให้ชัดเจน เพื่อป้องกันมิให้รัฐบาลใช้อำนาจไปในทางที่ผิดได้ กติกานี้ก็คือรัฐธรรมนูญนั่นเอง

การอภิปรายในที่นี้ ได้จำกัดขอบเขตเฉพาะเรื่องรัฐธรรมนูญของประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น อาจจะกล่าวได้ว่าว่า ในสังคมที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญก็คือข้อตกลงร่วมกันระหว่างรัฐบาลและประชาชน ในอันที่จะยินยอมให้

รัฐบาลใช้อำนาจทำอะไรได้บ้าง และรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยมีข้อผูกพันที่จะต้องเคารพต่อสถาบันถาวรนี้โดยเคร่งครัด

2. ผลเสียของการที่ไม่มีรัฐธรรมนูญ

จากการอภิปรายข้างต้นจะเห็นได้ชัดว่า สังคมใดก็ตามที่มีการปกครองโดยไม่มีรัฐธรรมนูญ สังคมนั้นก็คือสังคมแบบเผด็จการ เพราะไม่มีสิ่งใดที่จะป้องกันมิให้รัฐบาลใช้อำนาจตามอำเภอใจได้ ผลเสียที่เกิดขึ้นคือ ผู้ที่เป็นรัฐบาลอาจใช้อำนาจไปเพื่อแสวงหาประโยชน์หรืออภิสิทธิ์ให้แก่ตัวเองและพวกพ้อง ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นในสังคม นอกจากนี้ในสังคมเช่นนี้ยังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แข่งขันกันอย่างเป็นธรรมในการประกอบอาชีพต่างๆ ด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ก็จะเกิดความกดดัน และการแตกแยกขึ้นได้ในที่สุด

เพราะฉะนั้น ผู้อภิปรายจึงเห็นว่า การที่มีบุคคลกลุ่มหนึ่งดำเนินการเรียกร้องให้มีรัฐธรรมนูญเพื่อใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศ เป็นการกระทำที่ชชอบด้วยเหตุผล สมควรที่จะได้รับการสนับสนุนจากคนทั่วไป

3. บทบาทของนิสิตนักศึกษา

ผู้อภิปรายได้กล่าวต่อไปว่า ในสังคมไทยนั้น นิสิตนักศึกษาเป็นกลุ่มหนึ่งที่จะต้องมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปกครองแบบประชาธิปไตยขึ้นในประเทศ บทบาทนั้นก็คือ ประการแรก จะต้องเรียกร้องให้มีข้อตกลงระหว่างรัฐบาลและประชาชน เกี่ยวกับ "กติกา" ในการใช้อำนาจของรัฐบาล และประการที่สอง จะต้องคอยสอดส่องมิให้รัฐบาลใช้อำนาจหน้าที่เกินขอบเขตที่ได้ตกลงกันไว้ รวมทั้งการสอดส่องมิให้มีการใช้อำนาจไปในทางทุจริต หรือหาประโยชน์ให้แก่ตัวเองหรือพวกพ้อง หากปรากฏว่า ได้มีบุคคลใดใช้อำนาจไปในทางที่ผิด หรือรัฐบาลมิได้ใช้อำนาจอย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ก็ควรที่นิสิตนักศึกษาจะต้องแสดงความคิดเห็นคัดค้านการกระทำนั้น ๆ

ผู้อภิปรายมีความเห็นว่าบทบาทของนิสิตนักศึกษาในขณะนี้ จะมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการปกครองแบบประชาธิปไตยขึ้นในประเทศไทย

ธวัชชัย ยงกิตติกุล

คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์